



## Fra negativ til positiv selvoppfattelse.

Dette blogginnlegget setter fokus på, hvordan du kan bruke en visuell tilgang når du arbeider med den enkelte eleven. Det som du skal til å lese, er en fremgangsmåte til hvordan to lærere arbeider med en enkelt elevs selvoppfattelse. De bruker et visuelt verktøy for å illustrere for eleven, at virkeligheten faktisk ser annerledes ut en hvordan eleven selv oppfatter den.

Vurderingsverktøyet i Klassetrivsel gir mulighet for at en lærer og en elev begge kan gi en vurdering på bakgrunn av utvalgte spørsmål. Disse spørsmålene kan brukes til å oppnå en dypere forståelse for elevens virkelighet i forbindelse med skolearbeidet.

Selv om det er tre aktører, to lærere og en elev, i det følgende, så illustrerer beskrivelsen i al sin enkelhet, hvordan et vurderingsverktøy kan være ytterst nyttig i arbeidet ditt med eleven.

Vi i Skolevisjoner, vil oppfordre til at du kan bruke en lignende tilgang i forbindelse med eksempelvis elevsamtalene. Ved å spørre eleven om å vurdere seg selv i vurderingsverktøyet i Klassetrivsel, har du konkrete opplysninger som du kan ta utgangspunkt i og vise eleven ved samtalen.

Skjemaet kan gi både din elev og deg som lærer en felles forståelse som er med til å kvalifisere og løfte samtalen til et høyere nivå, så både eleven og du får mere ut av den tid som er avsatt til samtalen.

Riktig god leselyst!

---

### Problematikk:

En elev i 3. klasse, som:

- er en meget intelligent elev, som er velformulert og veldig god til å sette ord på tanker og følelser og som formulerer seg langt over sin alder
- har en meget negativ selvoppfattelse
- er blitt brukt som kasteball mellom to uenige, ikke-samboende foreldre, som hver for seg har inndratt og brukt barnet deres i de interne voksenproblemer
- har hele tiden behov for å teste den voksne, for å få bekreftet om man stadig er glad i ham. I særdeleshet blir den nye klasselæreren testet
- møter den kjente læreren med stor tillit og åpenhet - her er eleven trygg. Den "gamle" klasselærer har bestått elevens "tillitsprøve" allerede i starten av 1. klasse
- ikke tør tro på lærernes utsagn om, at han er dyktig, og som helgarderer seg mod skuffelser gjennom å kritisere og nedvurdere egne prestasjoner

### Konsekvens:

- Det arbeides stort sett ikke den nye klasselærers timer
- Sidene blir inn imellom overtegnet med kruseduller

- Lekser blir ikke gjort
- Eleven forteller ofte høyløst, at det er et hatefag

### Tiltak ut over skolen:

Forvaltningen er innblandet i forhold til utfordringene mellom foreldrene med blant annet familierådgivning.

### Tiltak på skolen:

Der er sosiallærer-støtte i forhold til de hjemlige problemer. I klassen beslutter vi oss for, at vi vil åpne elevens øyne for de positive ting i hans hverdag. De to klasselærere avtaler med eleven og mammaen som har foreldreretten, at de evaluerer den foregående uke med eleven hver mandag gjennom en lengere periode.

### Målet er:

- å fokusere positivt på arbeidsinnsatsen i timene sammen med elevens generelle trivsel
- å åpne elevens øyne for at det er gode opplevelser i løpet av uken
- å synliggjøre at eleven faktisk er faglig dyktig og at det ikke «bare er noe som lærerne sier!»

### Sånn gjorde vi:

Vi ønsket å visualisere evalueringene så eleven selv kunne se hans fremgang og vi valgte derfor følgende måte:

1. Eleven skulle vurdere arbeidsinnsatsen på en skala mellom 1-10 om hvordan uken var gått i timene. De to lærere skulle også komme deres bud på en tilsvarende skala. Alle tre vurderinger ble fargelagt og satt inn i ett evalueringsskjema. Eleven tok selv initiativ allerede etter annen uke, til å ta det med til møtene med sosiallæreren. Eleven var tydelig stolt over hans evalueringer.
2. Ut over å sette arbeidsinnsatsen inn på en skala, skulle elevene komme med tre gode opplevelser fra uken som var. Det kunne både være opplevelser så vel fra skole, fritidsklubben og hjemmefra. Disse gode opplevelsene ble skrevet inn under skjemaet, og på den måten ble de visualisert for eleven.

### Reaksjon:

Allerede ved den første evaluering ble eleven særlig overrasket over, at lærerne hadde vurdert høyere, enn eleven selv hadde. Eleven kunne også se, at den nye klasselærers vurdering var lavere end den kjente klasselærers, og det ble snakket om hvorfor, og hva som kunne endre dette. Lærers vurdering ble forklart og begrunnet, og det gjorde eleven veldig glad, og det ble referert hjemme samme dag til stor glede for mamma. Samtidig ble det snakket om de tre gode opplevelser, som viste seg ikke å ha vært så vanskelige å finne, som eleven hadde fryktet på forhånd.

### Effekt:

Vi fikk en elev:

- som etter hvert ble bedre og bedre til å være med i den nye lærers timer
- som oppdaget sin egen verdi og turte å tro på at anerkjennelse ikke «bare var noe læreren sa», men noe man fikk, fordi læreren mente det og at man fortjente det
- som fikk øynene opp for, at livet ikke bare var grått og svart, men at det faktisk var mange gode opplevelser i hverdagen, bare man sørget for å legge merke til det.

## Konklusjon:

Ved å ta et positivt utgangspunkt og gjennom å visualisere fremgangen, fikk vi en elev:

- som ble gladere
- som fikk mer mot på å jobbe i timene
- som fikk positive kommentarer fra kammeratene til hans endrede oppførsel i timene
- som turte å være stolt og glad over det han produserte
- som nå selv kom og fortalte, hvis han hadde en dårlig dag og falt litt tilbake til det gamle spor
- som stolt tok evalueringsskjemaet med og viste det til sosiallæreren og med hjem til mamma

## Kommentar:

Samme fremgangsmåte har vi med suksess brukt sammen med andre elever i klassen med mindre problemstillinger. For alle gjaldt det, at i det øyeblikk hvor de gode opplevelsene og fremgang ble gjort synlige for eleven, så kunne de lettere se seg igjennom problemene og oppdaget at de gode opplevelser faktisk ofte fylte mer enn de dårlige. Det betyr selvsagt også noe, at foreldrene bakker opp om denne metoden, men det har ennå ikke vært et problem, da foreldrene også merker den positive effekt av prosessen.

## Bilag 1

### Arbeidsinnsatsvurdering

